

FCJK

FAKULTET ZA CRNOGORSKI
JEZIK I KNJIŽEVNOST

FAKULTET ZA CRNOGORSKI JEZIK
I KNJIŽEVNOST

FCJK

Broj

750

Cetinje, 15. 11. 2018. god.

PROGRAM O OSPOSOBLJAVANJU ZAPOSŁJENIH ZA BEZBJEDAN RAD

Cetinje, novembar 2018. godine

Na osnovu čl. 20 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu („Sl. list RCG“, br. 34/14 od 8. 8. 2014. i izmjena i dopuna 044/18 od 6. 7. 2018) i čl. 3 Pravilnika o načinu i postupku osposobljavanja zapošljenih za bezbjedan rad („Sl. list RCG“, br. 57/2006) i člana 8 Statuta Fakulteta za crnogorski jezik i književnost, Upravni odbor Fakulteta za crnogorski jezik i književnost, na sednici održanoj dana 15. XI 2108. godine, donio je

P R O G R A M O OSPOSOBLJAVANJU ZAPOŠLJENIH ZA BEZBJEDAN RAD

Član 1

Programom se obezbjeđuje da svaki zapošljeni, kod zasnivanja radnog odnosa, raspoređivanja na drugo radno mjesto, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih ili zamjene sredstava za rad, promjene procesa rada i ponovnog raspoređivanja na rad poslije odsustva koje je trajalo duže od godinu dana, bude osposobljen za bezbjedan rad iz teorijskog i praktičnog dijela, kao i način i postupak osposobljavanja zapošljenih za bezbjedan rad.

Član 2

Osposobljavanje za bezbjedan rad odnosi se na sve zapošljene, bez obzira na stručnu spremu i radne zadatke koje obavljaju.

Član 3

U toku osposobljavanja za bezbjedan rad Fakultet je dužan da zapošljene upozna sa svim vrstama opasnosti na poslovima na koje ih raspoređuje i o konkretnim mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se primjenjuju za otklanjanje štetnog uticaja na život i zdravlje zapošljenih.

Program sadrži naročito:

- cilj osposobljavanja,
- radna mjesta sa ocjenom rizika, propisanim mjerama zaštite, uputstvima za bezbjedan rad i dr.,
- uslove rada, sredstva za rad, sredstva i oprema lične zaštite na radu, opasne materije i radna mjesta sa posebnim uslovima rada,
- vrijeme trajanja osposobljavanja (posebno za teorijski, posebno za praktični dio),
- način i postupak izvođenja teorijskog i praktičnog osposobljavanja (kurs, seminar, samoobrazovanje, predavanja, predavanja i razgovor, predavanja pomoću audio-vizuelnih sredstava, demonstracije, praktičnih radova i dr. uz potrebnu literaturu, mjerila, učila, obrazovna sredstva, sredstva za rad, uređaje, opremu – organizovano na grupni ili individualni način) i
- način provjere osposobljavanja za bezbjedan rad.

Član 4

Cilj osposobljavanja je da omogući siguran rad zapošljenih, tj. smanjenje mogućnosti da zapošljeni povrijede sebe ili nekog drugog za vrijeme obavljanja svojih poslova.

Teorijskim i praktičnim osposobljavanjem zapošljeni treba dobiti određena znanja (teorijsko obrazovanje) i biti u stanju – ponašati se u praksi u skladu s tim znanjem (praktična osposobljenost). Međutim, nije dovoljno da zapošljeni samo dobije određena znanja i da bude osposobljen da ih primjenjuje nego ih on treba primjenjivati prilikom obavljanja svakodnevnih poslova. Znači, iz ovog proizilazi da se zapošljenom za postizanje dobrog osposobljavanja iz zaštite na radu trebaju pružiti ne samo znanja, nego mu omogućiti i sticanje određenih vještina za primjenu tih znanja. Takođe, treba formirati njegove stavove da ta znanja i

vještine želi primjenjivati. Dakle, budući da osposobljavanje iz zaštite i zdravlja na radu ne obuhvata samo prenošenje znanja, nego i vještina i stavova, ona se i ne naziva obuka, nego osposobljavanje i obrazovanje, što zapravo znači sticanje novih znanja, vještina i stavova.

Član 5

U postupku osposobljavanja za bezbjedan rad zapošljeni se moraju upoznati sa:

1. Osnovnim znanjima o zaštiti na radu;
2. Opštim opasnostima, štetnostima i mjerama zaštite i
3. Neposrednim opasnostima, štetnostima koje se javljaju na radnim mjestima i mjere zaštite za njihovo otklanjanje.

Član 6

Teorijsko osposobljavanje zapošljenih sprovodi se samoobrazovanjem, putem pisanog materijala – priručnika, dok praktično osposobljavanje zapošljenih treba obavljati isključivo na radnom mjestu zapošljenog.

Član 7

Praktično osposobljavanje zapošljenih vrši se nakon završetka teorijskog dijela osposobljavanja. Smatra se da nije ispravno sprovesti istovremeno teorijsko i praktično osposobljavanje, jer zapošljeni prilikom praktičnog osposobljavanja treba prethodno steći teorijsko znanje. Ranije praktično osposobljavanje nema smisla, jer nijesmo sigurni koliko je zapošljeni savladao teorijska znanja.

Član 8

Praktično osposobljavanje zapošljenih iz zaštite i zdravlja na radu treba da sprovodi instruktor u saradnji sa stručnim licem za poslove zaštite na radu.

Praktično osposobljavanje može se ispravno sprovesti jedino tokom svakodnevne radne operacije zapošljenog uz kontrolu instruktora.

Praktično osposobljavanje znači postizanje takvog ponašanja zapošljenog da on u svojim radnim postupcima ispravno primjenjuje sva teorijska znanja koja je dobio u teorijskom osposobljavanju.

Član 9

Prije početka praktičnog osposobljavanja (zapošljeni je već upoznat sa neposrednim opasnostima i mjerama zaštite u trećem dijelu priručnika) dužnost instruktora je da unaprijed obezbijedi sve potrebne uslove:

- ORGANIZUJE RAD GRUPNO ILI POJEDINAČNO,
- DA PRETHODNO OBJASNI CILJ I NAČIN RADA,
- IZDA UPUTSTVA ZA RAD,
- PRAKTIČNO POKAŽE PRAVILAN – SIGURAN NAČIN RADA i
- STALNO BUDE UZ ZAPOŠLJENOG DOK SE IZVODI PRAKTIČAN RAD SA UKAZIVANJEM NA NEPRAVILNOSTI I POKAZIVANJEM PRAVILNOG – SIGURNOG NAČINA RADA U TOKU RADA ZAPOŠLJENOG.

Član 10

Za osposobljavanje zapošljenih za bezbjedan rad Fakultet angažuje ovlašćeno lice, odnosno stručnu službu shodno čl. 38 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu.

Član 11

Program o osposobljavanju zapošljenih za bezbjedan rad sadrži:

- teorijski i
- praktični dio.

Teorijski dio obuhvata osnovna znanja o zaštiti i zdravlju na radu i opšte opasnosti i mjere zaštite za njihovo otklanjanje. Obim teorijskog znanja određuje se prema stepenu stručne spreme zapošljenog.

Član 12

Praktični dio obuhvata neposredne opasnosti, štetnosti i mjere zaštite za svako radno mjesto kao i bezbjedno rukovanje sredstvima za rad LZS i O, opasnim materijama i dr. s tim što se zapošljeni upoznaje sa svim vrstama opasnosti na poslovima na kojima se raspoređuje i o konkretnim mjerama za zaštitu i zdravlje na radu, koje su potrebne radi otklanjanja opasnosti i štetnog uticaja na život i zdravlje zapošljenog.

Član 13

Osposobljavanje traje sve dok se zapošljeni ne osposobi za sigurno obavljanje poslova na koje je raspoređen, a ne može biti duže od 30 dana.

Član 14

Nakon podjele pisanog materijala i upoznavanja zapošljenog, stručno lice vrši osposobljavanje zapošljenog za praktično obavljanje posla.

Prije početka praktičnog rada dužnost stručnog lica je da unaprijed obezbijedi sve potrebne uslove: organizuje rad grupno ili pojedinačno, da prethodno objasni cilj i način rada, izda uputstva za rad, praktično pokaže pravilan način rada i stalno bude uz izvršioca dok se izvodi praktični rad sa ukazivanjem na nepravilnosti u toku rada izvršioca.

Član 15

Osposobljavanje zapošljenih iz teorijskog dijela vrši se pomoću pisanog materijala, priručnika koji se podijeli zapošljenima, a nakon toga, predavanjem uz pomoć audio-vizuelnih sredstava čija je uloga da se „živa riječ“ predavača transformiše, upotpuni i konkretizuje nekim tehničkim izvorima znanja.

Član 16

Po završetku teorijskog i praktičnog osposobljavanja zapošljenog po ovom programu vrši se provjera stečenog znanja, posebno iz teorijskog i posebno iz praktičnog dijela za siguran i bezbjedan rad na radnom mjestu.

Član 17

Provjera osposobljenosti za bezbjedan rad zapošljenih iz praktičnog dijela vrši se na mjestu rada.

Član 18

Provjera osposobljenosti zapošljenih za bezbjedan rad iz teorijskog dijela vrši se putem testa.

Član 19

Kandidat je položio test ako odgovori na 80% postavljenih pitanja.

Član 20

O izvršenom osposobljavanju zapošljenih Fakultet vodi posebnu evidenciju za svakog zapošljenog sa svim potrebnim podacima, uz potpis ovlašćenog lica.

Član 21

Ovlašćeno pravno lice koje je izvršilo osposobljavanje, nakon izvršene provjere znanja iz teorijskog i praktičnog dijela, vodi Zapisnik o osposobljenosti za siguran i bezbjedan rad sa potpisom predsjednika i članova komisije.

Član 22

Ako se prilikom provjere osposobljenosti za siguran i bezbjedan rad zapošljenog utvrdi da nije dovoljno osposobljen, ne može mu se dozvoliti da otpočne samostalan rad na radnom mjestu. Osposobljavanje se nastavlja, a ako se ni u ponovnom postupku provjere znanja ne utvrdi da je zapošljeni osposobljen za bezbjedan rad na određenom radnom mjestu a ocijeni se da nastavljanje osposobljavanje ne bi dalo odgovarajuće rezultate, takav zapošljeni ne bi mogao raditi na planiranom radnom mjestu, već ga treba rasporediti na radno mjesto koje odgovara njegovom znanju i sposobnostima.

Član 23

Zapošljenome koji je osposobljen za bezbjedan rad, na osnovu ocjene komisije, izdaje se Uvjerenje o osposobljenosti za bezbjedan rad.

Član 24

Periodična provjera teorijske i praktične osposobljenosti za bezbjedan rad zapošljenih koji rade na poslovima sa povećanim rizikom vršiće se shodno aktu o procjeni rizika ukoliko takvih radnih mjesta bude.

Sadržaj programa o osposobljavanju zapošljenih

I – Teorijski dio

1. Osnovna znanja o zaštiti na radu:

- Pojam i značaj ZNR-u;
- Cilj osposobljavanja;
- Organizacija ZNR, njeno funkcionisanje i normativno regulisanje;
- Nadzor i kontrola u oblasti ZNR;
- Organizacija za sprovođenje i unapređivanje ZNR;
- Prava i obaveze zapošljenih;
- Prava, obaveze i odgovornosti zapošljenih sa posebnim ovlašćenjima;
- Lična zaštitna sredstva i oprema;
- Šta se sve smatra povredom na radu;
- Postupak u slučaju povrede;
- Način provjere osposobljenosti za bezbjedan rad;
- Obavljanje stručnih poslova ZNR;
- Procjena rizika na radnom mjestu.

2. Opšte opasnosti, štetnosti i mjere zaštite

- Električna struja i mjere zaštite (pojam, djelovanje na čovječe tijelo, direktni i indirektni dodir, mali napon, zaštitno uzemljenje TT i zaštitno nulovanje TN);
- Požar i mjere zaštite (cilj i značaj zaštite od požara, nastanak požara, izvori paljenja materije, sredstva za gašenje požara, ručni aparati za gašenje požara i postupak izvršioca pri pojavi požara);
- Mehaničke opasnosti i mjere zaštite;
- Uslovi radne sredine i mjere zaštite (radne prostorije, mikroklimatski uslovi radne sredine, fizičke štetnosti, osvjetljenost i prašina);
- Prva pomoć (rane, oštećenje kostiju, udar električne struje, trovanje i dr.).

3. Neposredne opasnosti, štetnosti i mjere zaštite

Tu su prije svega opasnosti i štetnosti koje nastaju:

- upotrebom ili dodiranjem određenih materija koje postoje ili nastaju u toku procesa rada;
- pri upotrebi neodgovarajućih sredstava lične zaštite;
- pri udisanju prašine;
- prilikom korišćenja alata, mašina, uređaja i oruđa za rad;
- prilikom obavljanja poslova nadzora;
- pri neadekvatnom rasporedu radnog vremena i dr.

Član 25

Osposobljavanje zapošljenih za bezbjedan rad iz praktičnog dijela vrši se u toku radnog vremena uz stalni nadzor i kontrolu sekretara.

Član 26

Nakon izrade akta o procjeni rizika od strane Fakulteta osposobljavanje zapošljenih vršiće se po ovom programu, a za radna mjesta koja budu proglašena za radna mjesta sa povećanim rizikom, osposobljavanje će se obavljati periodično u skladu sa aktom o procjeni rizika.

Član 27

Sve troškove za osposobljavanje zapošljenih snosi Fakultet.

Član 28

Ovaj program stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik UO FCJK

Prof. dr Milenko Perović